Europos Parlamentas
2019-2024

Kultūros ir švietimo komitetas

2023/2004(INI)

18.7.2023

PRANEŠIMO PROJEKTAS

2021–2027 m. Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos įgyvendinimas. Piliečių aktyvumas ir dalyvavimas
(2023/2004(INI))

Kultūros ir švietimo komitetas

Pranešėjas: Łukasz Kohut

TURINYS

Psl.

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA 3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 12

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA

Demokratija, lygybe, teisėmis ir vertybėmis grindžiama Sąjunga

Sudėtinga ir sparčiai besikeičianti Europos Sąjungos politinė, ekonominė ir socialinė aplinka reikalauja ryžtingų, į rezultatus orientuotų ir įrodymais pagrįstų politinių priemonių, kurios būtų orientuotos į piliečius ir grindžiamos demokratija, lygybe, teisėmis ir vertybėmis.

Tokiomis sudėtingomis aplinkybėmis 2021 m. pradėta įgyvendinti Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių (CERV) programa, kuri kartu su 2021–2027 m. Teisingumo programa buvo sukurta kaip Teisingumo, teisių ir vertybių fondo dalis, siekiant propaguoti Sutartyse įtvirtintas teises ir vertybes.

2021–2027 m. Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių (CERV) programoje numatytas finansavimas, skirtas puoselėti piliečių dalyvavimą, propaguoti visų asmenų lygybę ir įgyvendinti ES teises bei vertybes. Šia programa siekiama apsaugoti ir propaguoti ES sutartyse, Pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) ir taikytinose tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose įtvirtintas teises ir vertybes. To siekiama remiant pilietinės visuomenės organizacijas (PVO) ir kitus suinteresuotuosius subjektus, veikiančius vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, ir skatinant piliečių bei demokratinį dalyvavimą. Taip prisidedama prie to, kad būtų palaikomos ir toliau plėtojamos atviros, teisėmis grindžiamos, demokratinės, lygios ir įtraukios visuomenės, pagrįstos teisinės valstybės principu. Pagal šią programą itin daug dėmesio skiriama nacionalinių, regioninių ir vietos pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimo skatinimui.

Šia programa, susidedančia iš keturių paprogramių, siekiama:

1. saugoti ir propaguoti Sąjungos vertybes (Sąjungos vertybių paprogramė);
2. propaguoti teises, nediskriminavimą ir lygybę, įskaitant lyčių lygybę, ir skatinti lyčių aspekto integravimą bei nediskriminavimo aspekto integravimą (Lygybės, teisių ir lyčių lygybės paprogramė);
3. skatinti piliečių aktyvumą ir dalyvavimą demokratiniame Sąjungos gyvenime bei įvairių valstybių narių asmenų mainus ir didinti informuotumą apie jų bendrą Europos istoriją (Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo paprogramė);
4. užkirsti kelią ir kovoti su smurtu dėl lyties ir smurtu prieš vaikus (Paprogramė „Daphne“).

Pagal tarpkomitetinį susitarimą CULT komitetas yra išimtinai atsakingas už 3 paprogramės (Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo paprogramė), kuria siekiama „skatinti piliečių aktyvumą ir dalyvavimą demokratiniame Sąjungos gyvenime bei įvairių valstybių narių asmenų mainus ir didinti informuotumą apie jų bendrą Europos istoriją“, įgyvendinimą. Todėl pagrindinis dėmesys šiame įgyvendinimo pranešime bus skiriamas CERV programos 3 paprogramei.

CERV programa – nauja ES programa

CERV programa pakeičiamos dvi ES programos – 2014–2020 m. Teisių, lygybės ir pilietiškumo (TLP) programa ir 2014–2020 m. programa „Europa piliečiams“. CERV programos 3 paprogramė apjungia daugumą šių dviejų ankstesnių programų pilietiškumo

elementų.

2020 m. Europos Komisija pasiūlė šias dvi programas sujungti į vieną. Taip pripažinta, kad dėl ankstesnių programų fragmentiškumo ir ribotų išteklių apsunkintos galimybės reaguoti į naujus kylančius iššūkius. Visų pirma tuo metu, kai besiformuojantys judėjimai kvestionavo atvirų, įtraukių, glaudžių ir demokratinių visuomenių, kuriose iš esmės užtikrinamos pilietinio dalyvavimo ir galimybės naudotis teisėmis sąlygos ir kurios savo ruožtu padeda sukurti tolerantišką bendrabūvį, idėją. Daug nuveikta stengiantis užtikrinti, kad piliečiai žinotų apie savo teises ir ES pilietybės teikiamą naudą, kad būtų skatinamas aktyvesnis dalyvavimas politiniame gyvenime ir visuomenėje, taip pat kad būtų geriau suprantama Sąjunga, jos istorija, kultūros paveldas ir įvairovė. Šios teisės yra įtvirtintos Sutartyse: visų pirma bendrosiose nuostatose (2 straipsnyje dėl vertybių, 3 straipsnyje dėl tikslų, 6 straipsnyje dėl pagrindinių teisių chartijos, nuostatose dėl demokratinių principų, 10 ir 11 straipsniuose dėl demokratinio dalyvavimo ir pilietinio dialogo), taip pat nediskriminavimo ir pilietybės nuostatose numatytuose įgyvendinimo straipsniuose (10, 19, 20–25 straipsniuose) įtvirtinama Sąjungos pilietybė, į kurią turi teisę visi asmenys, turintys valstybės narės pilietybę. Sutartyse taip pat nurodytos pagrindinės Sąjungos piliečių teisės ir pareigos (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)[1] 20 straipsnyje ir Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 9 straipsnyje).

CERV programos ir jos 3 paprogramės „Piliečių aktyvumas ir dalyvavimas“ apžvalga

Naujoje CERV programoje Komisija užsimojo toliau „skatinti Sutartyse, Chartijoje [(ES pagrindinių teisių chartijoje)] ir taikytinose tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose įtvirtintas vertybes, visų pirma remiant pilietinės visuomenės organizacijas [(PVO)] ir kitus suinteresuotuosius subjektus, veikiančius vietos, regionų, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, ir skatinant piliečių ir demokratinį dalyvavimą, kad būtų palaikomos ir toliau plėtojamos atviros, teisėmis grindžiamos, demokratinės, lygios ir įtraukios visuomenės, grindžiamos teisinės valstybės principu“[2].

Svarbiausias 3 paprogramės „Piliečių aktyvumas ir dalyvavimas“ tikslas yra skatinti piliečių aktyvumą ir dalyvavimą Europos Sąjungos gyvenime. Šis tikslas suskirstytas į dar tris konkrečius 3 paprogramės tikslus, t. y.[3]:

– teikti paramą projektams, kuriais siekiama prisiminti svarbiausius šiuolaikinės Europos istorijos momentus, pavyzdžiui, autoritarinių ir totalitarinių režimų atėjimą į valdžią, taip pat projektams, kuriais siekiama didinti Europos piliečių informuotumą apie jų bendrą istoriją, kultūrą, kultūros paveldą ir vertybes, taip didinant jų supratimą apie Sąjungą, tarpusavio supratimo ir tolerancijos svarbą;

– skatinti piliečius ir atstovaujamąsias asociacijas dalyvauti demokratiniame ir pilietiniame Sąjungos gyvenime, sudarant jiems sąlygas išreikšti nuomones apie visas Sąjungos veiklos sritis ir viešai jomis keičiantis;

[1] Valstybės narės, Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo (suvestinė redakcija), 2016 m. birželio 7 d.
[2] Reglamento (ES) 2021/692 (CERV reglamentas), 2 straipsnio 1 dalis.
[3] 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014, 5 straipsnis.

– skatinti įvairių šalių piliečių mainus, visų pirma pasitelkiant miestų partnerystės projektus ir miestų tinklus, kad jie įgytų praktinės patirties, susijusios su Sąjungos bendro paveldo turtingumu ir įvairove.

3 paprogramės (kartu ir CERV programos) tikslų siekiama projektams skiriant dotacijas veiksmams, pilietinei visuomenei skiriant dotacijas veiklai (finansuojamas pagal Sąjungos vertybių paprogramę), taip pat vykdant viešuosius pirkimus ir Europos Komisijos komunikacijos veiklą (ši veikla taikoma visoms paprogramėms). Į Komisijos finansuojamą veiklą įeina ir valstybėse narėse veikiančių nacionalinių kontaktinių centrų (NKC) veikla. NKC laikomi CERV programos naujove, nes šie centrai veikė pagal programą „Europa piliečiams“, o pagal TLP programą – ne.

Viena iš 2021–2027 m. CERV programos naujovių yra įsteigta pilietinio dialogo grupė ryšiams su suinteresuotaisiais subjektais stiprinti. 2021 m. gegužės mėn. buvo surengta CERV programos pilietinio dialogo savaitė, skirta šios grupės veiklai pradėti.

Šiuo metu pagal CERV programą finansuojami tik ES valstybėse narėse vykdomi projektai. Norą prisijungti prie programos išreiškė šešios stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės, tačiau tai dar nėra oficialiai patvirtinta. Tai Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kosovas, Juodkalnija, Serbija ir Ukraina.

Už politinius šios programos įgyvendinimo aspektus atsako Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas (JUST GD). Kvietimą teikti pasiūlymus ir finansavimo procesą administruoja Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

Bendras 2021–2027 m. CERV programos biudžetas sudaro **641,71 mln. EUR dabartinėmis kainomis ir papildomai 800 mln. EUR iš Europos Komisijos surinktų baudų**, t. y. už patį biudžetą didesnė suma, nors ir nurodyta 2018 m. kainomis. Iš šios sumos apie 357 mln. EUR **skirta 3 paprogramei**. Ne mažiau kaip 65 proc. lėšų turi būti skiriama demokratiniam dalyvavimui ir 15 proc. – atminimo veiklai[4].

CERV programa įgyvendinama pagal dvejų metų darbo programas. Palyginti su ankstesnėmis programomis, kurios buvo vykdomos pagal metines programas, tai laikytina naujove. Taip siekiama užtikrinti būsimų prioritetų ir kvietimų teikti pasiūlymus matomumą suinteresuotiesiems subjektams, kad šiems būtų lengviau planuoti savo veiklą. Dabartinio ciklo pirmųjų ketverių metų biudžetai pateikti 17 lentelėje. Palyginti su kitais metais, 2021 m. biudžetas nėra toks didelis dėl to, kad papildoma suma iš surinktų baudų į programą buvo įtraukta tik nuo 2022 m. Darbo programose taip pat nustatyti metiniai prioritetai ir apibūdintas artimiausių kvietimų teikti pasiūlymus turinys. Pastebima, kad kiekvienais metais dėmesio centras keičiasi siekiant veiksmingiau atsižvelgti į poreikius vietoje ir kartu užtikrinti politikos prioritetų tęstinumą, pvz., 2021–2022 m.[5] daugiausia dėmesio skirta COVID-19 poveikiui ir projektams, skirtiems būsimiems 2024 m. Europos Parlamento rinkimams. 2021–2022 m. miestų tinklai buvo raginami siūlyti būdus, kaip padidinti rinkėjų aktyvumą

[4] Leidžiama 10 procentinių punktų paklaida nuo šių procentinių verčių.
[5] C(2021) 2583 *final*, 2021 m. balandžio 19 d. KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS dėl finansavimo įgyvendinant Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą ir 2021–2022 m. daugiametės darbo programos priėmimo, 2021 m.

ateinančiuose Europos Parlamento rinkimuose ir kandidatavimo galimybes. 2023–2024 m.[6] jau minimi iki šiol darbo programoje nefigūravę klausimai, pvz., kolonializmo palikimas ir tarptautinė migracija, lyčių atžvilgiu subalansuotas požiūris į istoriją ir Komisijos rekomendacija dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų[7].

2023–2024 m. darbo programoje pirmą kartą skelbiamas kvietimas teikti pasiūlymus dėl vaikų pilietinio dalyvavimo, raginant „skatinti vaikų aktyvumą ir dalyvavimą politiniame ir demokratiniame gyvenime“. Pasiūlymuose dėl miestų partnerystės ir miestų tinklų bus atsižvelgiama į klimato ir aplinkos, taip pat su energija susijusius klausimus. Be to, 2023–2024 m. darbo programoje pabrėžiamas pagal šią paprogramę skiriamas Europos sostinių apdovanojimas už įtraukumą ir įvairovę, kuriuo įvertinamas Europos miestų, miestelių ar regionų įdirbis skatinant įtrauktį ir kuriant nediskriminuojančią visuomenę.

Kadangi buvo žinoma, kad 2021–2027 m. DFP priėmimas bus atidėtas, JUST GD tarnybos iš anksto numatė ir lygiagrečiai atliko visus pasirengimo darbus šiai programai pradėti (tai pasakytina ir apie daugelį kitų Bendrijos programų, pvz., programą „Erasmus+“, Europos solidarumo korpuso programą), todėl pirmieji kvietimai teikti pasiūlymus buvo paskelbti dar 2021 m. balandžio mėn. Užbaigtų projektų yra nedaug, nes daugumą jų užbaigti trunka dvejus metus, o kai kuriuos ir dar ilgiau. Negana to, pats kvietimas teikti pasiūlymus užima nemažai laiko (kelis mėnesius trunka paraiškų teikimas, po to – vertinimas, vėliau – susitarimų dėl dotacijos rengimas). Todėl turime pripažinti, kad programa dar tik pradedama įgyvendinti, ir tai iš dalies paaiškina, kodėl pagal 3 paprogramę buvo užbaigta nedaug projektų. Kita vertus, šiuo metu nėra galimybės sužinoti konkretaus užbaigtų projektų skaičiaus. Be to, Europos Komisija pabrėžė, jog iš paramos gavėjų nėra gavusi tiek galutinių ataskaitų, kad būtų galima tiksliai įvertinti rezultatus, ypač vienos konkrečios paprogramės lygmeniu.

Valstybėse narėse veikiantys programos kontaktiniai centrai teikia su šia programa susijusią informaciją ir konsultuoja su tyrimais susijusiais klausimais. Jie atsako už nešališkų gairių, praktinės informacijos pateikimą ir pagalbos teikimą programos pareiškėjams, suinteresuotiesiems subjektams ir paramos gavėjams, kiek tai susiję su paraiškų teikimo procedūra, naudotojams patogios informacijos sklaida ir programos rezultatais, partneriams skirtiems tyrimais, mokymu ir kitais formalumais. Vis dėlto, valstybė narė nėra įpareigota įsteigti savo kontaktinį centrą; iki 2022 m. gegužės mėn. tai padarė tik 17 valstybių narių. Iki tos datos kontaktinio centro neturėjo šios valstybės narės: Belgija, Bulgarija, Graikija, Danija, Vengrija, Airija, Italija, Malta, Lenkija, ir Slovakija. Tačiau EACEA duomenimis, 2023 m. vasario mėn. kontaktinių centrų buvo 18[8].

Programos stebėsena vykdoma pagal visoms paprogramėms bendrus stebėsenos rodiklius, kurie nustatyti Programos reglamente[9]. Taip pat taikomas su 3 paprogramės tikslais susijęs

---

[6] C(2022) 8588 *final*, 2022 m. gruodžio 1 d. KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS dėl finansavimo įgyvendinant Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą ir 2023–2024 m. daugiametės darbo programos priėmimo, 2022 m.

[7] Europos Komisija, 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2022/758 dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo), OL L 138, 2022 m. balandžio 27 d.

[8] EACEA, 2021–2027 m. CERV programos kontaktiniai centrai, 2023 m. vasario 15 d.

[9] 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES)

„Eurobarometro“ nustatytas JUST GD pagrindinis veiklos rezultatų rodiklis, parodantis, ką piliečiai mano apie demokratinį dalyvavimą ir ar jų balsas svarus. Siekiama padidinti 2019 m. nustatytą įvertį, kai teigiamai šiuo klausimu pasisakė 48 proc. piliečių[10].

Kiek tai susiję su kiekybiniais duomenimis apie įgyvendinimą, daugiau informacijos apie dabartinę CERV programos padėtį suteikia 2021 m. duomenys.

2021–2022 m. buvo paskelbti 26 kvietimai teikti pasiūlymus. Iš 2 675 gautų pasiūlymų 814 (30 proc.) buvo skirti 3 paprogramei, Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo paprogramei, iš kurių 451 buvo patvirtintas. Taigi, iš viso atrinkta 55 proc. pasiūlymų.

Programos aktualumas ir atitikimas ES prioritetams

Pranešėjas mano, kad svarbu kritiškai įvertinti CERV programos 3 paprogramės aktualumą. Pagrindinis nustatytas faktas, susijęs su programos aktualumu, yra tai, kad joje numatyti tikslai yra tinkamai parengti atsižvelgiant į nacionalinius poreikius ir atitinka Europos Komisijos prioritetus, įskaitant integracijos, pilietinio aktyvumo ir dalyvavimo politiką.

Skaitmeninė transformacija

Skaitmeninė transformacija yra labai aktuali CERV programai, ypač 3 paprogramei. Nors 2023–2024 m. darbo programoje[11] apie ją konkrečiai neužsimenama, pagal šią programą remiamos įvairios politikos kryptys ir strategijos, susijusios su skaitmenine transformacija, ir įsipareigojama jas įgyvendinti.

Pagal 2021–2022 m. darbo programos Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo paprogramę vienas iš prioritetų yra finansuoti „novatoriškus demokratinius metodus ir priemones, padedančius piliečiams išsakyti savo nuomonę ir viešai keistis nuomonėmis apie visas ES veiklos sritis, visų pirma skaitmenines priemones (e. demokratija)“[12].

Be to, CERV programoje įsipareigojama remti 2020 m. ES pilietybės ataskaitoje[13] ir būsimoje 2023 m. ES pilietybės ataskaitoje[14] nurodytus prioritetus. Šiose ataskaitose kaip vienas iš svarbiausių elementų itin pabrėžiama skaitmeninė transformacija, įgalinanti piliečius dalyvauti demokratiniuose procesuose.

Žalioji pertvarka

CERV programa taip pat prisideda prie dar vieno politikos prioriteto – aplinkosaugos ir kovos su klimato kaita. Taip pabrėžiamas programos aktualumas šioje politikos srityje kartu vykdant

---

Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014, II priedas.

[10] JUST GD, Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato 2021 m. metinė veiklos ataskaita, 2022 m.

[11] C(2022) 8588 *final*, CERV programos 2023–2024 m. daugiametė darbo programa.

[12] EUROPOS ŠVIETIMO IR KULTŪROS VYKDOMOJI ĮSTAIGA (EACEA), „Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV) Call for Proposals. Citizens' Engagement and Participation (CERV-2022-CITIZENS-CIV)“ (liet. „Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių (CERV) programa. Kvietimas teikti pasiūlymus.Piliečių aktyvumas ir dalyvavimas (CERV-2022-CITIZENS-CIV)“), 2021 m., p. 7.

[13] Europos Komisija, „EU Citizenship Report 2020. Empowering Citizens and Protecting Their Rights“ (liet. „2020 m. ES pilietybės ataskaita.Piliečių įgalinimas ir jų teisių apsauga“), 2020 m.

[14] Komunikacijos generalinis direktoratas (Europos Komisija) ir „Kantar“, „European Citizenship:Report“ (liet. „Europos pilietybė: ataskaita“) (LU:Europos Sąjungos leidinių biuras, 2023 m.).

skaitmeninę pertvarką. Iš tikrųjų žalioji ir skaitmeninė pertvarkos vis labiau persipina.

Remiantis ankstyvo įgyvendinimo analize, apskritai galima teigti, kad 3 paprogramė yra aktuali žaliosios pertvarkos uždaviniui spręsti, nes ja užtikrinamas piliečių dalyvavimas ir aktyvumas šioje srityje. Programoje pabrėžiama požiūrio „iš apačios į viršų“ svarba rengiant politikos priemones, nes taip siekiama į procesą įtraukti vietos organizacijas ir sudaryti sąlygas miestams skatinti piliečius ir bendruomenes dalyvauti diskusijose ir imtis veiksmų klimato ir aplinkosaugos klausimais, įskaitant su energetika, socialiniu solidarumu ir migracija susijusių klausimų sprendimą.

Kvietime teikti pasiūlymus siekiant skatinti piliečių aktyvumą ir dalyvavimą teigiama, kad šis prioritetas turėtų paskatinti piliečių ir bendruomenių dalyvavimą diskusijose ir veikloje, susijusiose su mūsų klimatu ir aplinka. Daug dėmesio 2023 ir 2024 m. bus skiriama piliečių sutelkimui aptarti su klimatu ir aplinka susijusius veiksmus, įskaitant su energetika susijusius klausimus, solidarumą ir dalijimąsi gerąja patirtimi, taip prisidedant prie to, kad piliečiai aktyviau įsitrauktų į visuomenės gyvenimą ir galiausiai aktyviai dalyvautų Sąjungos demokratiniame gyvenime.

Kalbant apie susijusių projektų skaičių, iš viso pagal kvietimą teikti pasiūlymus dėl piliečių dalyvavimo ir aktyvumo buvo finansuoti 79 projektai, kuriais tiesiogiai remiama atitinkama veikla.

Atsigavimas po pandemijos

COVID-19 pandemija buvo tikras išbandymas Europos visuomenei ir ekonomikai. Ji taip pat apsunkino piliečių galimybes naudotis savo teisėmis ir dalyvauti demokratiniuose procesuose. Todėl pandemijos padarinių šalinimas buvo pripažintas vienu iš šios programos prioritetų, nurodant, kad bus tiriama, „kaip COVID-19 pandemija paveikė demokratines diskusijas ir naudojimąsi pagrindinėmis teisėmis“[15]. Atitinkamai daugelyje kvietimų teikti paraiškas ir pasiūlymų pandemijos padariniai tapo neatsiejamu aspektu.

Keletas 3 paprogramės projektų yra susiję su laikotarpiu po COVID dėtomis pastangomis, įskaitant šiuos projektus: *COVIDemocracy* Baltijos šalyse[16]; Moterų dalyvavimo pandemijos metu skatinimas[17]; COVID-19 pandemijos poveikis įvairioms demokratinėms perspektyvoms atsižvelgiant į lyčių aspektą[18].

Atsigavimo po pandemijos pastangos įtrauktos į kvietimų teikti pasiūlymus dėl miestų partnerystės programos planą. Šia programa skatinami piliečių mainai tarp skirtingų šalių pasinaudojant miestų partneryste, kad piliečiai įgytų praktinės patirties, susijusios su įvairialypiu Europos Sąjungos paveldu, įskaitant COVID-19 pandemijos poveikį.

---

[15] EUROPOS ŠVIETIMO IR KULTŪROS VYKDOMOJI ĮSTAIGA (EACEA), „Call-Fiche_cerv-2022-Citizens-Civ“, p. 7

[16] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101081520/CERV

[17] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101081080/CERV

[18] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101080161/CERV

Nors rengiant šią programą mažiau dėmesio skiriama atsigavimo po pandemijos uždaviniams, CERV programa nepraranda savo aktualumo. Kaip ir skaitmeninė ir žalioji pertvarka bei demokratinis gyvenimas, pažeidžiamiausių grupių apsauga nuo pandemijos padarinių yra vienas iš programos prioritetų.

Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą

CERV programa užtikrinama, kad 2023 m. ypatingas dėmesys būtų skiriamas projektams, kuriais siekiama šalinti Rusijos agresijos Ukrainoje padarinius, susijusius su demokratinės laisvės apsauga ir naudojimusi pagrindinėmis teisėmis visiems asmenims, ypač pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims, pavyzdžiui, moterims ir vaikams.

Vienas iš svarbių aspektų, susijusių su 3 paprograme, yra tai, kad Rusijos agresija Ukrainoje ir jos padariniai taip pat pabrėžia kritiško praeities apmąstymo ir atminties perdavimo ateities kartoms svarbą, kad būtų galima kovoti su istorijos iškraipymais ir užtikrinti europietišką atmintį, siekiant išvengti praeities klaidų kartojimo.

Be to, 2023 m. darbo programoje vienas iš svarbiausių akcentų – kovoti su istorijos iškraipymais ir skatinti skirtingų kartų bendradarbiavimą, remiant „projektus, skirtus atminti svarbiausiems šiuolaikinės Europos istorijos įvykiams ir apie juos šviesti visuomenę. Pavyzdžiui, autoritarinių ir totalitarinių režimų priežastys ir pasekmės, pasipriešinimas šiems režimams, holokaustas ir kiti masiniai nusikaltimai, perėjimas prie demokratijos ir demokratinių institucijų (at)kūrimas, kolonializmo palikimas, tarptautinė migracija ir Europos integracija“[19].

ES demokratinių vertybių stiprinimas

Pasak jūsų pranešėjo, 3 paprogramė yra glaudžiai susijusi su ES demokratinėmis vertybėmis. Ja siekiama padėti asmenims išsakyti savo nuomonę, didinti įtrauktį ir demokratinį dalyvavimą, atsižvelgiant į Komisijos politinius prioritetus, įskaitant nurodytus 2020 m. ES pilietybės ataskaitoje ir Europos demokratijos veiksmų plane.

3 paprogramė yra reikšminga strategijos dalis, nes ja skatinamas piliečių aktyvumas ir dalyvavimas Sąjungos demokratiniame gyvenime, įvairių valstybių narių piliečių mainai ir informuotumo apie bendrą Europos istoriją didinimas. Tuo tikslu plėtojama veikla, kurioje daugiausia dėmesio bus skiriama diskusijoms apie Europos ateitį, piliečių visuomeniniam aktyvumui, nepriklausomam rinkimų stebėjimui, įskaitant piliečių vykdomą stebėseną, taip pat novatoriškiems metodams ir priemonėms, padedančioms piliečiams išsakyti savo nuomonę ir viešai keistis nuomonėmis apie visas ES veiklos sritis. Šia programa puoselėjamos ES demokratinės vertybės skatinant aktyvų asmenų ir pilietinės visuomenės dalyvavimą demokratiniuose procesuose, kurie yra itin svarbūs Europos ir demokratinių visuomenių ateičiai. Be to, 3 paprogramėje nurodytas tvirtas įsipareigojimas stiprinti Europos tapatybę ir vertybes, nes pastarųjų laikų Europos istorijos palikimas yra esminis ES vertybių ramstis.

2023 m. darbo programoje taip pat minima Konferencija dėl Europos ateities, t. y. nuo 2021 m. balandžio mėn. iki 2022 m. gegužės mėn. vykęs piliečių iniciatyva surengtų debatų ir

[19] Žr. ten pat (p. 8).

diskusijų ciklas, kurio metu žmonės iš visos Europos galėjo pasidalyti savo idėjomis ir aptarti jas plenariniuose posėdžiuose bei darbo grupėse su Europos Parlamentu, ES Taryba, Europos Komisija, nacionaliniais parlamentais, ES organais, socialiniais partneriais ir pilietine visuomene, kad būtų priimtos bendros išvados, padedančios formuoti mūsų bendrą ateitį.

Taigi 3 paprogramės aktualumas šioje srityje yra akivaizdus, nes joje aptariamas ES vertybių propagavimas didinant piliečių aktyvumą ir dalyvavimą, žmogaus teisių apsauga ir atsparumo gerinimas, kad Sąjunga taptų tvirtesnė ir pasirengusi spręsti dabartinius socialinius, ekonominius ir politinius iššūkius.

Ankstyvo įgyvendinimo patirtis

Programos lygmeniu galima preliminariai daryti išvadą, kad pagrindiniai CERV programos tikslai tebėra aktualūs ir jais siekiama spręsti kai kuriuos pagrindinius ES uždavinius. Įgyvendinant tokias ES strategijas, kaip klimato kaita, skaitmenizacija, autonomija ir kt., klausimai sprendžiami palaikant CERV programos skatinamą demokratinį dialogą. Kadangi CERV programa buvo sukurta pagal principą „iš apačios į viršų“, užtikrinamas tam tikras lankstumas ją įgyvendinant, todėl, atsižvelgiant į programos galimybes prisitaikyti ir spręsti naujus uždavinius, tai vertintina teigiamai.

Pagrindinis CERV programos 3 paprogramės tikslas – puoselėti demokratinį aktyvumą. Todėl šiuo tikslu vykdant projekto veiklą, svarbu atsižvelgti į visus nustatytus iššūkius, be kita ko, aptariant žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos temas, nes tai didina platesnės visuomenės informuotumą ar aktyvumo lygį.

Remiantis pradine CERV programos 3 paprogramės projektų analize, iš pažiūros taip pat galima patvirtinti, kad nemažai projektų yra susiję su trimis pagrindiniais nustatytais iššūkiais, t. y. su klimato kaita, skaitmenizacija ir COVID-19 pandemijos padarinių šalinimu (išsamiau žr. skyrių „Aktualumas ir nuoseklumas“).

Atliktų tyrimų duomenimis, paprogramės projektais atsižvelgiama ir į aktualius nacionalinius iššūkius. Pavyzdžiui, ES šalyse, kuriose pilietinės visuomenės galimybės yra menkesnės arba ribojamos ir kurioms pagal CERV programą teikiama parama yra ypač reikalinga, veikia visuomeninės organizacijos[20].

Be to, Europos Komisija į programą aiškiai įtraukė keletą pagrindinių uždavinių. 2023–2024 m. programavimo laikotarpiu kaip atskaitos taškas programoje taip pat buvo numatyti COVID-19 ir popandeminiai padariniai. Kiti iššūkiai, pavyzdžiui, karas Ukrainoje, iš dalies sprendžiami pasitelkiant kvietimą teikti pasiūlymus dėl vaiko teisių apsaugos ir jų skatinimo[21] ir kvietimą teikti pasiūlymus pagal paprogramę „Daphne“[22] (seksualinio smurto prieš civilius gyventojus Ukrainos kare aukos). Tačiau su karu Ukrainoje susijusius iššūkius teoriškai būtų galima spręsti pasitelkiant atminimo komponentą, kuris skirtas karų ir jų poveikio bei totalitarinių režimų klausimams nagrinėti, taip pat vykdant demokratinio dalyvavimo veiklą pagal ES ir Ukrainos savivaldybių miestų partnerystės programas ir remiant bendrus ES ir

[20] https://ecnl.org/focus-areas/european-level-policies
[21] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2022-child
[22] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2023-daphne

Ukrainos pilietinės visuomenės organizacijų projektus, susijusius su darbo programos veikla.

Komisija taip pat pabrėžė, kad programos įgyvendinimas užtruko, nes 2021 m. CERV programos buvo priimtos palyginti vėlai. Todėl JUST GD tebėra pačiame pradiniame įgyvendinimo etape.

Apibendrindamas jūsų pranešėjas laikosi nuomonės, kad nors ir susidurta su daugybe iššūkių, ankstyvą CERV programos įgyvendinimą sąlyginai galima laikyti veiksmingu.

Visų pirma, programa buvo priimta 2021 m. ir dauguma projektų dar tik pradedami įgyvendinti. 2021–2022 m. darbo programos kvietimai teikti pasiūlymus buvo paskelbti ir užbaigti jau paskelbus 2023–2024 m. darbo programos kvietimus teikti pasiūlymus 2023 m. Nors dėl pandemijos paraiškų skaičius buvo sumažėjęs, šiuo metu jų vis daugėja.

COVID-19 pandemija turėjo įtakos ne tik paraiškų skaičiui, bet ir programos įgyvendinimui. Vykdant daugelį projektų buvo susidurta su veiklos problemomis, įskaitant IRT priemonių problemas, dėl kurių buvo atidėliojama projektus įgyvendinti. Suinteresuotieji subjektai paaiškino, kad programos buvo įgyvendinamos taip, kaip numatyta Europos Komisijos programose, ir kad jie galėjo pasinaudoti visais jiems skirtais ištekliais.

Ši programa labai vertinama dėl jos išskirtinio požiūrio į opius visuomenei klausimus. Ypač vertinama tai, kad ji grindžiama principu „iš viršaus į apačią“, todėl siekiama bendradarbiauti su vietinėmis organizacijomis, taip užtikrinant tinkamą valdžios institucijų ir piliečių bendradarbiavimą. Tačiau reikia iš esmės peržiūrėti programos paraiškų teikimo procesą, nes pastebėta, kad jis riboja nedidelių organizacijų galimybes dalyvauti programoje. Pavyzdžiui, manoma, kad paraiškų teikimo portalas nėra patogus naudotojams ir atgraso organizacijas teikti paraiškas.

Dar viena programos problema yra susijusi su tuo, kad trūksta veiksmingos programos komunikacijos strategijos. Nacionalinės valdžios institucijos užsiminė, kad didinti informuotumą apie šią programą yra itin sudėtinga. Tam įtakos turi ir tai, kad iki šiol ne visos valstybės narės paskyrė savo nacionalinius kontaktinius centrus (NKC).

Kiti iššūkiai ankstyvame programos įgyvendinimo etape yra susiję su poreikiu sukurti palankesnę institucinę aplinką, kad būtų galima geriau įgyvendinti programos tikslus. Pavyzdžiui, suinteresuotieji subjektai prašė imtis priemonių, kurios ne tik padėtų kovoti su mažėjančiomis pilietinėmis erdvėmis, bet ir atgaivintų pilietinį dialogą bei toliau skatintų kolektyvinį pilietinio aktyvumo aspektą.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

2021–2027 m. Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos įgyvendinimas. Piliečių aktyvumas ir dalyvavimas
(2023/2004(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014[1],

– atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 30 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Poveikio vertinimas“, pridedamą prie pasiūlymo dėl Reglamento dėl Teisių ir vertybių programos, pasiūlymo dėl Reglamento dėl Teisingumo programos, pasiūlymo dėl Reglamento dėl programos „Kūrybiška Europa“ (SWD(2018)0290),

– atsižvelgdamas į 2020 m. ES pilietybės ataskaitą,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintas žmogaus ir pagrindines teises,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnį ir į Europos Sąjungos sutarties 9 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 7 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas“ (COM(2020)0620),

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą dėl Europos demokratijos veiksmų plano (COM(2020)0790),

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Komisijos komunikatą „Pagrindinių teisių chartijos taikymo ES stiprinimo strategija“ (COM(2020)0711),

– atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas“ (COM(2020)0565),

– atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),

– atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),

– atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 5 d. Komisijos komunikatą „ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategija (2021–2030 m.)“ (COM(2021)0615),

[1] OL L 156, 2021 5 5, p. 1.

– atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos komunikatą „ES vaiko teisių strategija“ (COM(2021)0142),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,

– atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą (A9-0000/2023),

A. kadangi aktyvus piliečių dalyvavimas politiniame ir kultūriniame gyvenime yra viena iš pagrindinių teisių, kuri turėtų būti visiems vienodai prieinama; kadangi Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje numatyta teisė dalyvauti valdant savo šalį ir laisvuose rinkimuose, teisė dalyvauti bendruomenės kultūriniame gyvenime, teisė į taikius susirinkimus ir asociacijas, taip užtikrinant visapusišką dalyvavimą visuomenės gyvenime;

B. kadangi būdami Sąjungos piliečiais asmenys turi įvairių teisių, visų pirma teisę teikti peticiją Parlamentui dėl bet kurio klausimo, kurį ES yra atsakinga spręsti, teisę pateikti Europos ombudsmenui skundą apie pastebėtus netinkamo ES institucijos administravimo atvejus, teisę rašyti bet kuriai Europos institucijai viena iš ES oficialiųjų kalbų ir gauti atsakymą ta pačia kalba, taip pat teisę tam tikromis sąlygomis susipažinti su Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais;

C. kadangi dabartiniai ir nauji kylantys sisteminiai iššūkiai, pavyzdžiui, klimato krizė, pasaulinės pandemijos, perėjimas prie skaitmeninių technologijų ir migracija, verčia pritaikyti struktūras ir metodus, užtikrinsiančius aktyvų piliečių dalyvavimą visuomenės gyvenime; Kadangi siekiant, kad piliečiai aktyviai dalyvautų skaitmeninėje veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į skaitmeninį kartų atotrūkį ir jis turėtų būti mažinamas;

D. kadangi piliečių aktyvumas turi būti suprantamas kaip daugiapakopis, apimantis vietos, regioninius, nacionalinius, Europos ir pasaulinius procesus; kadangi vykstant globalizacijos ir Europos integracijos procesams reikės, kad naujoji europiečių karta vis aktyviau dalyvautų politikoje įvairiais lygmenimis, siekdama turėti galimybę gyventi ir dirbti tarptautiniu mastu ir įtraukti į savo kasdienį gyvenimą įvairovę; kadangi visuomenės tampa vis įvairesnės, todėl pagarba kultūrų ir kilmės įvairovei tampa vis svarbesnė Europoje, taip pat vis svarbiau atsisakyti bet kokios moterų, LGTBIQ asmenų ar mažumų diskriminacijos;

E. kadangi valstybėse narėse pastebimi sociopolitiniai pokyčiai, pradedant socialine poliarizacija bei mažu pasitikėjimu institucijomis ir baigiant demokratijos nuosmukiu, teisinės valstybės erozija, atskirtį propaguojančiu nacionalizmu ir euroskepticizmo naudojimu politiniais tikslais, kartu stiprėjant ekstremistiniams judėjimams ir autoritarizmui, gali kelti rimtą grėsmę Europos demokratijai ir destabilizuoti visą Sąjungą; kadangi piliečių dalyvavimo ir aktyvumo stiprinimas formaliojo, neformaliojo švietimo, savišvietos ir mokymosi visą gyvenimą srityse galėtų atlikti svarbų vaidmenį kovojant su šia tendencija;

F. kadangi Europos pilietybės atsiradimui trukdo žinių ir emocinė spraga ir šiam klausimui spręsti reikalingi papildomi mechanizmai, kuriais sudaromos sąlygos piliečiams dalyvauti ir vesti tarpkultūrinį dialogą; kadangi geriau suprantant mūsų bendrą Europos istoriją ir piliečiams aktyviau įsitraukiant į socialinį ir politinį gyvenimą galima

teigiama linkme prisidėti kuriant Europos tapatybę, kuri papildytų daugialypę piliečių vietos, nacionalinę, geografinę, kultūrinę ar kitokią tapatybę;

G. kadangi nepakankamas piliečių aktyvumas, ribotos žinios apie ES ir menkas jos teikiamos pridėtinės vertės supratimas gali prisidėti prie nuomonės, kad yra demokratinis deficitas, ir paskatinti euroskepticizmą valstybėse narėse;

H. kadangi pilietinės erdvės mažėjimas Europos Sąjungoje ir kitose programoje dalyvaujančiose šalyse neigiamai veikia demokratinį dalyvavimą ir pilietinės visuomenės organizacijų gebėjimą užtikrinti teisinės valstybės principo laikymąsi; kadangi veiksmai, kuriais remiamas pilietinės visuomenės, įskaitant ilgai veikiančias ir daug patirties turinčias visuomenines organizacijas, dalyvavimas ir sudaromos tam sąlygos, yra labai svarbūs ginant demokratiją, teisinės valstybės principą ir žmogaus teises valstybėse narėse.

Pradinis Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos (2021–2027 m.) įgyvendinimo etapas: 3 paprogramė „Piliečių aktyvumas“

1. yra virtai įsitikinęs, Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių (CERV) programa išskirtinai prisidedama prie pilietinio aktyvumo ir dalyvavimo didinimo pagrindinių teisių srityje, veiksmingai apjungiant vertybes, pilietinį dialogą ir pilietiškumą, taip pat skatinant lyčių lygybę ir kovą su diskriminacija bei smurtu; laikosi nuomonės, kad CERV programa yra itin svarbi sprendžiant mažėjančios pilietinės erdvės ir teisinės valstybės principo laikymosi iššūkius visoje Europoje;

2. primena, kad CERV programa dar tik pradedama įgyvendinti, nes reglamentas, kuriuo ši programa nustatyta, buvo priimtas tik 2021 m.; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl šios priežasties tik keli 3 paprogramės projektai buvo užbaigti ir turima per mažai informacijos iš paramos gavėjų, kad būtų galima tiksliai įvertinti rezultatus;

3. pabrėžia, kad įgyvendinant programą susidurta su keliais iššūkiais, kurie kėlė sunkumų pradiniais programos įgyvendinimo etapais ir iš kurių daugelis buvo išorės veiksniai, pavyzdžiui, COVID-19 pandemija ir Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, ir kad dėl to buvo sutrikdytos ir pažeistos piliečių teisės ir jų dalyvavimas demokratijoje; tačiau pažymi, kad jos įgyvendinimas vėliau paspartėjo ir šiuo metu vyksta sklandžiai;

4. yra susirūpinęs dėl to, kad naujų skaitmeninių ES fondų įgyvendinimo priemonių (pvz., sistemos „eGrants“) naudojimas ir diegimas, atrodo, yra pagrindinė paramos gavėjų problema, susijusi su programos plėtra; apgailestauja, kad sudėtingos procedūros trukdo dalyvauti ir mažesnėms organizacijoms, kurios neturi pakankamai laiko ir išteklių, reikalingų paraiškų teikimo procesui; mano, kad šių priemonių struktūra riboja programos galimybes prisitaikyti prie naujų tendencijų ir kintančių poreikių; ragina panaikinti administracinę naštą ir supaprastinti paraiškų teikimo, sutarčių sudarymo ir ataskaitų teikimo procesus;

5. pabrėžia, kad valstybės narės neprivalo įsteigti CERV programos nacionalinio kontaktinio centro (NKC), kuris pareiškėjams, suinteresuotiesiems subjektams ir paramos gavėjams teikia nešališkas konsultacijas, naudingą informaciją ir paramą, įskaitant pagalbą teikiant paraiškas, ir dalijasi lengvai suprantama informacija apie programos rezultatus; vis dėlto apgailestaudamas pažymi, kad iki 2023 m. birželio mėn. tik 20 valstybių narių turėjo NKC;

6. yra labai susirūpinęs dėl to, kad dabartinis infliacijos lygis turi įtakos CERV paramos gavėjų veiklos sąnaudoms; apgailestauja, kad paramos gavėjai susiduria su sunkumais vykdydami savo suplanuotą veiklą, ypač kalbant apie kelionės, apgyvendinimo ir dienpinigių kaštų vienetus, ir kad jiems gali tekti sumažinti kai kurias iš pradžių suplanuotas veiklas, kad neviršytų biudžeto;

Politinės rekomendacijos dėl CERV programos ateities

7. ragina Komisiją stiprinti pilietinį dialogą taip, kad būtų remiamas visų lygmenų institucijų ir visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų abipusis bendradarbiavimas, ir, siekiant įgyvendinti Reglamento (ES) 2021/692 11 straipsnį, pilietinį dialogą naudoti kaip priemonę dvejų metų darbo programos prioritetams nustatyti ir toliau skatinti kolektyvinį pilietinio aktyvumo aspektą, kuris yra labai svarbus demokratijos ir teisinės valstybės aspektas; šiuo atžvilgiu primena, kad reikėtų skatinti novatoriškus veiksmus, kuriais būtų remiamas dialogas su pilietine visuomene, be kita ko, siekiant puoselėti pasitikėjimu grindžiamos partnerystės su dotacijų gavėjais kultūrą; ypač ragina imtis gebėjimų stiprinimo veiksmų, kad būtų remiamas platus pilietinės visuomenės dalyvavimas, visų pirma nustatant sąsajas su kitomis finansavimo schemomis, teikiamomis pagal pasidalijamąjį valdymą, pavyzdžiui, techninės paramos priemone;

7. ragina valstybes nares, kurios dar nepaskyrė NKC, kuo greičiau tai padaryti ir ragina Komisiją toliau bendradarbiauti su NKC tinklu rengiant susitikimus, mokymo priemones ir specializuotus mainus, kurie iki šiol organizuojami labai sėkmingai;

8. atkreipia dėmesį į iki šiol džiuginančius rezultatus, pasiektus diegiant įvairių rūšių paramos perskirstymo mechanizmus pagal CERV programą; ragina atlikti kokybinę ir kiekybinę įvairių kvietimų teikti pasiūlymus dėl paramos perskirstymo analizę, siekiant prireikus išplėsti jų taikymą ir kitose CERV programos paprogramėse, ypač 3 paprogramėje, siekiant užtikrinti, kad ES finansavimas pasiektų ilgai veikiančias ir daug patirties turinčias visuomenines pilietinės visuomenės organizacijas; primygtinai ragina Komisiją dar labiau supaprastinti administracines procedūras ir reikalavimus, susijusius su paramos perskirstymu, kad organizacijos, prašančios perskirstyti paramą, galėtų lanksčiau bendradarbiauti su subrangovais ir užtikrinti tinkamus darbo, sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos standartus; mano, kad bendro finansavimo reikalavimai galėtų būti persvarstyti, siekiant taisykles pritaikyti prie paramos gavėjo padėties, kad būtų galima remti įvairesnius paramos gavėjus ir temines sritis; pabrėžia, kad CERV programos finansavimas, skiriamas teisių, lygybės, vertybių ir pilietinio dalyvavimo srityje, kuriai kitų finansavimo šaltinių labai trūksta arba jų nėra, turėtų sudaryti didesnę dotacijų sumos procentinę dalį;

10. pripažįsta, kad pagal CERV programą vykstantys mainai ir dalyvavimas veikloje yra labai svarbūs stiprinant pilietinės visuomenės organizacijų pilietinio aktyvumo ir Sąjungos vertybių propagavimo gebėjimus ES nepriklausančiose šalyse; pabrėžia, kad aktyvus dalyvavimas ir įsipareigojimas puoselėti Europos vertybes neprasideda sudarius narystės susitarimus ir kad tai yra ilgalaikio aktyvistų ir pilietinės visuomenės organizacijų darbo propaguojant šias idėjas ir remiant vietos aktyvistus ES nepriklausančiose šalyse rezultatas; todėl ragina, kad pagal CERV programą būtų padengiamos pilietinės visuomenės atstovų, bent jau iš šalių kandidačių ir asocijuotųjų šalių, dalyvavimo išlaidos, neatsižvelgiant į tai, ar jų šalis dalyvauja CERV programoje; pabrėžia, kad reikia spręsti su karu Ukrainoje susijusias problemas, skatinant projektus

su Ukrainos partneriais vykdant atminimo ir demokratinio dalyvavimo veiklą;

11. ragina Komisiją dar labiau supaprastinti administracines procedūras, taikomas ketverių metų pagrindų partnerystės susitarimams dėl dotacijų veiklai, visų pirma atsižvelgiant į konkrečias naudojamos IT priemonės, kuri geriau atitinka dotacijų veiksmams pobūdį, ypatybes;

°

° °

12. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.